

Primárne ošetrovanie amputačných poranení ruky pred replantáciou

Indikácie a kontraindikácie

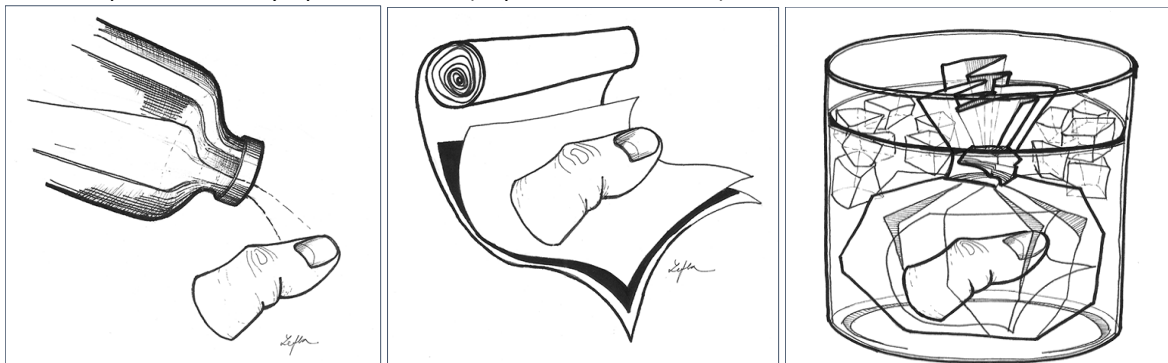
- **absolútne indikácie** – palec, viac prstov, dlaň, zápästie, amputácie u detí
- **relatívne indikácie** – jeden trojčlánkový prst
- **absolútne kontraindikácie** – nesúhlas pacienta, iné život ohrozujúce poranenia

Ako ošetriť pacienta

- **stabilizácia:** IV. linka, kryštaloidy, profylaxia tetanu, analgetiká, elevácia končatiny, 1. dávka antibiotika IV. (AMOKSIKLAV 1,2 G/AXETINE 1,5 G/CLINDAMYCIN 600 MG),
- ak to časové horizonty dovoľujú zrealizovať odber perif. krvi : **základné laboratórne predoperačné vyšetrenia** – krvný obraz, koagulogram, zákl. biochémia – Gluk., Ur., Kr., Bi, celk. bielk., AST, ALT, Na, K, oSmol, kt. výsledky následne telefonicky dohlásiť na tel. číslo : 055/640-3129
- krvácanie z pahýľu zastavovať zásadne kompresiou, **NIKDY** nekoagulovať, jemnými ligatúrami na koncoch ciev iba u masívnych krvácaní väčších ciev (**VÝNIMOČNE**)
- pri subtotálnych amputáciách nikdy neprerušovať kožné mostíky, poranenú časť kryť vlhkými sterilnými obkladmi a fixovať dlahou
- pripraviť pacienta a amputát k transportu čo najrýchlejšie, transport najlepšie v ľahu, nezabudnúť na dokumentáciu pacienta, nezabudnúť amputát

Ako ošetriť amputovanú časť a pahýľ

- opláchnuť amputát aj pahýľ fyziologickým roztokom, nepoužívať agresívne dezinfekčné prostriedky typu peroxidu, alkoholových či jódových prípravkov
- zabaliť do sterilného obväzového materiálu, navlhčeného fyziologickým roztokom, bez použitia dezinfekčných prostriedkov
- zabalenú amputovanú časť vložiť do nepremokavého obalu (napr. sterilná chirurgická rukavica), vodotesne uzavrieť a ponoriť do vody s prímесou ľadu (odpor. voda : ľad = 2:1)

Nikdy nesmiete!!!

- **koagulovať** krvácajúce ciev (výnimočne jemná ligatúra pri silnom krvácaní tesne na koniec ciev)
- **prerušovať kožné mostíky** u subtotálnych amputácií
- ukladať amputát priamo **do ľadu**, zamrzol by!
- ukladať amputát priamo do **akejkoľvek tekutiny**

Čo musíte vedieť pred tým, ako nám budete volať

- **čo, ako, čím** – mechanizmus úrazu,
- **úroveň** amputácie, **stranovú dominanciu** pacienta
- **stav** amputátu a pahýľa, v prípade subtotálnych amputácií stav periférie
- **čas** úrazu, čas od kedy je amputát chladený
- vek **pacienta**, aktuálny zdravotný stav, pridružené poranenia, návyky (fajčenie, počet cigariet denne) a závažné chronické ochorenia, hlavne : diabetes, ateroskleróza, iné angiopátie, hepatopátiá, nefropátiá, užívanie liekov, antikoagulancií/antiagregancií...
- pacientov **postoj k replantácii**
- **fotodokumentácia pahýľa, amputátu, fotodokumentácia RTG (pahýľov aj amputátov) snímok** - je ideálne, pokiaľ v dobe Vášho telefonátu, už bola odoslaná na emailovú adresu : replant@unlp.sk, čo by v dnešnej dobe smartfónov nemal byť žiaden problém
- k prehľadnému zozbieraniu informácií je vhodné využiť protokol, dostupný na www.ortopedia-kosice.sk

Kam volať?

- Traumatologická ambulancia Oddelenia urgentného príjmu, UNLP v Košiciach, tr. SNP č. 1 : **055/640-3129**

Kam pacienta po dohovore previezť?

- Traumatologická ambulancia Oddelenia urgentného príjmu, Univerzitná nemocnica L. Pasteura, tr. SNP č. 1, 040 11 Košice

---

Zdroje:

1. Jeřábková Kateřina, Veselý Jiří, Kyasová Miroslava, *Primární ošetření amputačních poranění horní končetiny*, Med. Pro Praxi 2009; 6(4): 217–219
2. Merle, Michel a Gilles Dautel, L, ed. *Emergency surgery of the hand*. 4 th. Philadelphia: Elsevier, 2017. ISBN 978-0-323-48010-9
3. Nejedlý Aleš. *Základy replantační chirurgie*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0315-7.
4. Sukop Andrej, Fibír Aleš, *Primární ošetření amputačních poranění před replantací*

spracoval dS